

ชื่องานวิจัยเรื่อง	การพัฒนาผลการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของผู้เรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม
ชื่อผู้วิจัย	นายสุรศักดิ์ เฟ็งบางเกาะ
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำภาควิชาธุรกิจสัมพันธ์
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
สถานศึกษาที่ติดต่อ	วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิทยการราชดำเนิน
ปีที่ทำวิจัย	2559
ประเภทงานวิจัย	วิจัยชั้นเรียน
ชื่อผู้ให้คำปรึกษา	อาจารย์ ดร.จิตณรงค์ เอี่ยมท่าอังก์ และอาจารย์พรพิมล วิไลศิริลักษณ์

บทคัดย่อ

การพัฒนาผลการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของผู้เรียน ระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม วัตถุประสงค์ 1.เพื่อการพัฒนาผลการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐานร่วม เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม 2.เพื่อการศึกษาความพึงพอใจของ นักศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1/9 วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิทยการราชดำเนิน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 33 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกัน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างตาม สะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ โครงสร้างรายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม รหัสวิชา 2000 – 1501 ศึกษาเกี่ยวกับศาสนา หลักธรรม ศาสนพิธีของศาสนาที่ตนนับถือ การเป็น พลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หน้าที่พลเมืองตามหลักกฎหมาย และการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน และ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน($S.D.$) สรุป ผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการเรียน ของนักเรียนที่เรียน โดยใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่ม วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม พบว่านักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1/9 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.30 คิดเป็นร้อยละ 81.00 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.52 คิดเป็นร้อยละ 38.40 ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเท่ากับ 12.79 คิดเป็นร้อยละ 42.63 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่ม สามารถส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังการใช้กระบวนการกลุ่ม วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม พบว่านักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1/9 มีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า มีโอกาสอธิบายหรืออภิปรายเนื้อหาในกลุ่มทำให้เข้าใจมากขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.59 ผู้เรียนให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.52 พึงพอใจและยอมรับการประเมินผลจากครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไข จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.พ.ศ.2545:5,13)

การจัดการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำความรู้เกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

และมีทักษะในการดำเนินชีวิต ผู้เรียนมีแนวทางในการแก้ปัญหา สร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ และผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำรงชีพในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

การศึกษารายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม วิชานี้จะประกอบไปด้วยการเป็นพลเมืองดี การใช้การบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เศรษฐกิจพอเพียงกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการอธิบาย วิเคราะห์ ผู้สอนมักจะประสบปัญหาต่างๆ เช่น นักศึกษาไม่เข้าห้องเรียนสม่ำเสมอ เนื้อหามากและยาก การสอนจะต้องใช้เวลามากไม่เพียงพอต่อการเรียนในแต่ละชั่วโมง จึงทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ บางคนรู้สึกเบื่อหน่าย และไม่คอยสนใจหรือกระตือรือร้นที่จะเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ไม่ดี นอกจากนี้แล้วผู้เรียนในกลุ่มมีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน เช่น มีความรู้พื้นฐานวิชาที่จำเป็นสำหรับการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ต่างกัน การรับรู้และเข้าใจ ในวิชาช้าเร็วไม่เท่ากัน ดังนั้น การจัดเตรียมสื่อการสอน การเลือกวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อคุณภาพของการจัดการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนจึงมีความสนใจว่า แนวทางหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนสัมฤทธิ์ผล และประสบความสำเร็จวิธีหนึ่ง คือ วิธีการเรียนที่เรียกว่า การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมอภิปรายกลุ่ม โดยใช้กระบวนการทำงานร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการเรียนแบบนี้ โดยมุ่งหวังให้นักเรียนที่มีความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหาวิชาที่สามารถนำความรู้ ไปอภิปรายกลุ่ม ให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนด และสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

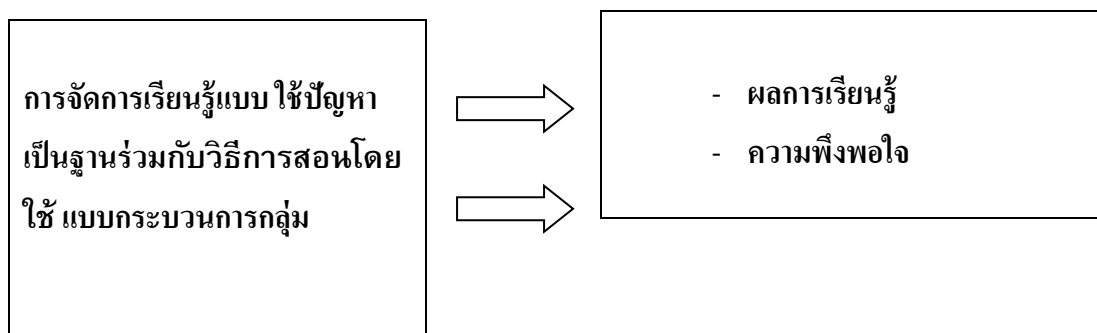
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อการพัฒนาผลการเรียนรู้ การพัฒนาผลการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมของผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม
2. เพื่อการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา

สมมติฐาน

นักเรียนพัฒนาผลการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของผู้เรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็น ฐานร่วม เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มสูงขึ้น

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของผู้เรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐานร่วม เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 33 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกัน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างตาม สะดวก (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วม แบบกระบวนการกลุ่ม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการเรียนรู้และความพึงพอใจของนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิธีสอนโดยใช้ แบบกระบวนการกลุ่ม คือกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 4-8 คน และให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนด และสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม วัตถุประสงค์วิธีสอนโดยใช้แบบกระบวนการกลุ่มวิธีการที่มุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีการสรุปสาระที่สมาชิกกลุ่มได้อภิปรายกันเป็นข้อสรุปของกลุ่ม อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้างขึ้น (ทัศนา เขมมณี 2547, หน้า 49)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงคะแนนความสามารถของผู้เรียนที่ได้จากแบบ ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยวัดค่าเป็นคะแนนจากการทำแบบประเมินความพึงพอใจทางการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

4. ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่เรียนประจำ วิทยาลัยเทคโนโลยี ณิชยการราชดำเนิน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

5. วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม หมายถึง วิชา หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม รหัสวิชา 2000-1501 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เนื้อหาประกอบด้วยความเป็นพลเมืองดี การบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การสืบทอดวัฒนธรรมไทย จิตอาสาในสังคมไทย และ เศรษฐกิจพอเพียงกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในชีวิตประจำวัน

6. การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) หมายถึง

นักเรียนได้รับการเสนอปัญหา เช่น กรณีปัญหาจากงานวิจัยจากเหตุการณ์โดยให้รูปภาพหรือวีดิทัศน์ เป็นต้น

1. จัดนักเรียนเข้ากลุ่ม 4 – 5 คน ระดมความคิดจากความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและพยายามนิยามปัญหาให้ชัดเจน

2. นักเรียนช่วยกันเสนอปัญหาต่าง ๆ จากประเด็นที่ได้รับหรือเรียกว่าเป็น “ประเด็นที่ต้องเรียนรู้” ในเรื่องที่พวกเขายังไม่เข้าใจ นักเรียนจะได้รับการกระตุ้นให้ระบุเรื่องที่รู้และไม่รู้ต่างๆ

3. นักเรียนช่วยกันจัดลำดับความสำคัญของประเด็นที่ต้องศึกษาและเรียนรู้ นักเรียนร่วมกันตัดสินใจปัญหาต่างๆ ที่จะสื่อหาความรู้ คำตอบ นักเรียนอาจจะมอบหมายงานเป็นรายบุคคล

บางประเด็นอาจจะมอบหมายงานแบบกลุ่มร่วมกันศึกษา ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับแหล่งความรู้และแหล่งเรียนรู้

4. นักเรียนร่วมประชุมกันใหม่เพื่อศึกษาเรื่องต่าง ๆ ที่กำหนด บูรณาการความรู้ใหม่ที่ได้นำเข้ากับบริบทของปัญหา ร่วมกันสรุปความรู้เชื่อมโยงความคิดรวบยอดใหม่กับความคิดรวบยอดเดิม ทำความเข้าใจกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่ในขณะที่แก้ปัญห และนักเรียนจะพบว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามกระบวนการโดยตลอด และมีเรื่องใหม่ ๆ ที่ต้องศึกษาและเรียนรู้เสมอ

แนวคิดและทฤษฎี

การพัฒนาผลการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. โครงสร้างรายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม รหัสวิชา 2000 – 1501
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. การพัฒนาโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
4. วิธีการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงสร้างรายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม รหัสวิชา 2000 – 1501

1. จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนาและหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการดำรงชีวิต
2. เพื่อให้ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีตามหลักศาสนาและหลักธรรมที่ตนนับถือ
3. เพื่อให้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามหลักกฎหมายและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. เพื่อให้เชื่อมั่นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนและงานอาชีพ
5. เพื่อให้ตระหนักถึงการดำรงชีวิตที่ถูกต้องดีงามในฐานะศาสนิกชนและพลเมืองดี

2. มาตรฐานรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับศาสนาและหลักธรรมเพื่อการดำรงชีวิตที่ถูกต้องดีงาม
2. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักกฎหมายและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาตน
3. นำหลักศาสนา หลักธรรม หลักกฎหมาย และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา

ประยุกต์ใช้เพื่อการเป็นพลเมืองดี

3. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับศาสนา หลักธรรม ศาสนพิธีของศาสนาที่ตนนับถือ การเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หน้าที่พลเมืองตามหลักกฎหมาย และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ชวาล แพร่ตกุล (2514, หน้า 15-17) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของสมอง นั่นคือ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนควรจะประกอบด้วยสิ่งสำคัญอย่างน้อยสามสิ่ง คือ ความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพสมอง

ภพ เลหาไพบูลย์ (2542 : 329) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ จากที่ไม่เคยกระทำหรือเคยกระทำได้น้อยก่อนที่จะมีการเรียนการสอน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีการวัดได้

สนทยา เขมวิรัตน์ (2542 : 6) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้หรือความสามารถของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้และความสามารถ โดยสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือศึกษาต่อเนื่องได้ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทั่วไป

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนรู้การฝึกฝน และสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในกระบวนการเรียนรู้ การที่ผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำ เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ดังที่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

Bloom (อ้างใน เรณู จันทรกุล, 2538, หน้า 25) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ในโรงเรียนว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วย 3 ตัวแปรคือ

1. พฤติกรรมด้านความรู้ความคิด (Cognitive Entry Behaviors) หมายถึง ความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนที่มีมาก่อน

2. คุณลักษณะทางจิตใจ (Affective Entry Characteristics) หมายถึง แรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ได้แก่ ความสนใจในวิชาที่เรียน เจตคติต่อเนื้อหาวิชาที่เรียนและการยอมรับความสามารถของตนเอง เป็นต้น

3. คุณภาพการเรียนการสอน (Quality of Instruction) ประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่นักเรียนจะได้รับ ได้แก่ คำแนะนำการปฏิบัติและแรงเสริมของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน เป็นต้น

เรณู จันทร์กุย (2538, หน้า 28) กล่าวว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประกอบด้วย ลักษณะของตัวนักเรียนเอง ได้แก่ ความสนใจที่สนใจต่อสิ่งต่าง ๆ สติปัญญาและสุขภาพ เป็นต้น ส่วนลักษณะที่เป็นสภาพแวดล้อมรอบตัวนักเรียน เช่น ที่อยู่อาศัย สถานที่เรียน เศรษฐกิจ ความเอาใจใส่ของครูและผู้ปกครอง ความสัมพันธ์กับพี่น้อง ความสัมพันธ์กับเพื่อน เป็นต้น องค์ประกอบเหล่านี้ ครูหรือครูแนะแนว ตลอดจนผู้ปกครองสามารถช่วยเสริมหรือพัฒนาสภาพองค์ประกอบต่าง ๆ ของนักเรียนให้มีสภาพที่ดีได้

สรุป องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประกอบด้วย องค์ประกอบทางด้านร่างกายที่เกี่ยวกับด้านตัวเด็ก พันธุกรรม องค์ประกอบทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมที่มีปฏิสัมพันธ์กับตัวเด็ก ทั้งนี้รวมไปถึงประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนที่นักเรียนจะได้รับจากหลักสูตรของโรงเรียนและผู้สอน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะรวมกันและมีผลต่อผลสัมฤทธิ์

กระบวนการกลุ่ม

1. กลุ่มและลักษณะของกลุ่มที่พึงต้องการ

คำว่า “กลุ่ม” ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายคนตามทัศนะของแต่ละคนเป็นต้นว่า

Lewin ได้ให้จำกัดความว่ากลุ่ม หมายถึงกลุ่มคนที่มารวมกันและมีความสัมพันธ์ต่อกันใน

กระบวนการกลุ่ม (Group Process) หมายถึง กลุ่มซึ่งอยู่ในรูปที่มีการปะทะสังสรรค์กันหรือมีวิธีการดำเนินงานของกลุ่มร่วมกันพลังกลุ่มหรือกลุ่มสัมพันธ์หรือพลวัตของกลุ่ม (Group Dynamics) หมายถึงอำนาจหรือพลังที่กลุ่มมีอยู่ ซึ่งมีผลทำให้กลุ่มมีลักษณะการดำเนินไปสู่เป้าหมายต่างกันออกไป อำนาจหรือพลังนี้ได้จากลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม วิธีการดำเนินงานของกลุ่ม ผู้นำกลุ่ม บรรยากาศภายในกลุ่ม

ตามทัศนะของ Luft ผู้ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มและได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคำนี้ว่า พลวัตของกลุ่ม (Group Dynamics) หมายถึงการศึกษาปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ของ แต่ละคนภายในกลุ่ม คำว่า “Dynamics” แปลงไว้ซึ่งพลังงานสลับซับซ้อนและยึดกันและกันอยู่ ไม่ว่าจะพูดถึงด้านวิชาการหรือสภาพแวดล้อมทั่วไป โดยเหตุที่ทำการใช้มานี้ยังคงคลุมเครืออยู่ ทางที่ดี Luft แนะนำว่าควรเลี่ยง

อย่าใช้คำนี้เว้นแต่จะใช้ในความหมายทั่ว ๆ ไปเพื่อแสดงขอบข่ายอย่างกว้าง ๆ ว่ากันตามจริงแล้วคำนี้ มักมีคนนำไปใช้ผิดจุดประสงค์เดิมซึ่งไม่มีใครคิดัก เพราะไปใช้ในแง่ทำให้ความหมายไม่ชัดเจนหรือ ถีกลับซับซ้อนจึงมีคนคิดคำอื่น ๆ มาใช้เช่น กระบวนการกลุ่ม (Group Process) จิตวิทยากลุ่ม (Group Psychology) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relationship) แทน

2. ลักษณะของกลุ่มที่พึงต้องการในกระบวนการกลุ่ม

สภาพของกลุ่ม กลุ่มที่เหมาะสมควรจัดสภาพให้อยู่ในลักษณะที่สมาชิกในกลุ่มหันหน้าเข้าหากัน (Face – To - Face Group) เพื่อให้ผู้เรียนได้สื่อสารกัน (Communicate) อย่างคล่องตัว ผู้เรียนอาจนั่งใน รูปวงกลม ครึ่งวงกลม รูปตัว U โดยมีผู้นำหรือผู้ฝึกหรือผู้สังเกตการณ์นั่งหรือผู้สอนรวมอยู่ด้วย เปรียบเหมือนผู้เรียนคนหนึ่ง

บรรยากาศในกลุ่ม ต้องอยู่ในลักษณะที่เป็นกันเองที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนและผู้สอนมีความรู้สึกเป็นอิสระที่จะพูดและแสดงออก บรรยากาศในกลุ่มควรมีการให้กำลังใจ เคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกันและมีการช่วยเหลือกันทุกคนรู้สึกอบอุ่น

ขวัญ (Morale) คือกำลังใจร่วมหรือความรู้สึกที่เป็นส่วนหนึ่งส่วนเดียวกันของกลุ่มที่จะ ผลักดันให้กลุ่มบรรลุถึงเป้าหมายร่วมกัน ความคับข้องใจต่าง ๆ ความเหนื่อยยากทั้งหลายโดยไม่มี การแตกหักกันในกลุ่ม

การมีส่วนร่วมในกลุ่ม (Group Participation) สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมอาจจะร่วมกันทำ กิจกรรมหรือร่วมกันอภิปราย ผู้นำกลุ่มหรือผู้สอนควรเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสพูด เท่า ๆ กัน และคอยควบคุมให้การพูดการอภิปรายตรงประเด็นที่สุด ความสามัคคีในกลุ่ม (Group Cohesion) เพื่อการทำงานที่ได้ประสิทธิภาพ ครูควรฝึกให้นักเรียนหรือนักศึกษามีวิญญาณ (Spiri) ร่วมกันในการ ทำงานกลุ่ม แม้บางครั้งอาจต้องแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย (Subgroup) ซึ่งเกิดจากความจำเป็นและเจตนา แต่ก็มีได้หมายความว่า จะเป็นการทำให้กลุ่มแตกแยก สุดท้ายหรือท้ายชั่วโม่ง กลุ่มย่อยก็ควรรวมกันอีก ครั้ง เพื่อรายงานผลหรือตัดสินใจร่วมกันอีกครั้งหนึ่งเป็นการสรุป

มาตรฐานของกลุ่ม (Group Standard) เป็นจุดมุ่งหมายเป็นวิธีการดำเนินงานของกลุ่มเป็นวินัย ร่วม บางที่อาจเรียกว่าเป็น บรรทัดฐาน หรือทัศนคติของกลุ่ม (Group Norms) ซึ่งรวมหมายถึงความ คาดหวัง ร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับการกำหนดพฤติกรรมและวิธีการทำงานที่เหมาะสมใน กลุ่ม บรรทัดฐานของกลุ่มจะนำมาซึ่งเสถียรภาพภายในกลุ่ม เพราะสมาชิกในกลุ่มจะควบคุม ตักเตือน กันเอง ทำให้ลดความขัดแย้งลงได้ เมื่อบุคคลหนึ่งในกลุ่มมีความคิดความเชื่อที่แตกต่างไปจากความคิด ของคนอื่นในกลุ่มก็มีการแนะนำโดยอาศัยบรรทัดฐานร่วมกับที่วางไว้เป็นเกณฑ์หรืออาจชักชวนให้

สมาชิกคนอื่นเห็นพ้องไปด้วย บรรทัดฐานของกลุ่มมีความสำคัญมาก เพราะมีอิทธิพลต่ออารมณ์ร่วมของสมาชิก ตลอดถึงชนิดของความสัมพันธ์ส่วนตัวของสมาชิกเองด้วยบรรทัดฐานหรือมาตรฐานของกลุ่มอาจยืดหยุ่นได้ ทั้งนี้เพราะคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยควรตระหนักเสมอว่ามาตรฐานของกลุ่มต้องมาจากการตกลงร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม

เป้าหมายของกลุ่ม (Group Goal) สมาชิกในกลุ่มต้องกำหนดเป้าหมายกันเป็นเป้าหมายของกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดเป้าหมายของกลุ่มทำได้โดยให้สมาชิกทุกคนออกความเห็นและมีการอภิปรายถกเถียงกัน ลงมติกัน แต่ข้อควรคำนึง คือ เป้าหมายของกลุ่มควรจะสมจริงสมจัง (Realistic) ปฏิบัติได้ (Practical) และไม่ควรรอยู่ในรูปที่เป็นอุดมคติ (Idealistic) จนเกินไป และไม่สูงเกินความสามารถของสมาชิกในกลุ่มจะไปถึง การปฏิบัติตนของผู้เรียนภายในกลุ่ม (Group Procedures) ทุกคนในกลุ่มควรทำงานร่วมกันอย่างมีระเบียบ มีการจัดบันทึกขั้นตอนและติดตามผล ประเมินผลงานที่ทำไปเพื่อตรวจสอบดูว่า บรรลุจุดเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

ขนาดของกลุ่ม กลุ่มที่ดีที่เหมาะสมในการเรียนการสอนแบบนี้ควรมีประมาณ 12 – 15 คน กลุ่มย่อยควรมีประมาณ 5 – 7 คน เวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน ครั้งละไม่เกิน 60 – 90 นาที หรือประมาณ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เป็นอย่างมาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประกอบ อัจฉรินทร์ (2550) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาจากการสอนแบบใช้กิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มควบคุมที่เรียนกับครู กับกลุ่มทดลองที่เรียนกับบทเรียนปกติ กลุ่มละ 35 คน ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มที่เรียนแบบใช้กิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนบทเรียนปกติ

วิมล จิตเจริญ (2551) ได้สอนด้วยการสอนแบบวิธีสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย วิชาเคมี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เปรียบเทียบกับการเรียนการสอนแบบทั่วไป ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนที่เรียนวิชาเคมีที่เรียนด้วยการสอนแบบวิธีสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย สูงกว่านักเรียนที่เรียนกับการสอนแบบทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าผลการสำรวจจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการเรียนปรากฏว่า นักเรียนมีความสนใจเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 33 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกัน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวก (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประเภทของเครื่องมือ

1. แผนการประเมินผู้ผู้จัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม

2. แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.1 โครงสร้างรายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม รหัสวิชา 2000 – 1501

1. จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนาและหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการดำรงชีวิต
2. เพื่อให้ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีตามหลักศาสนาและหลักธรรมที่ตนนับถือ
3. เพื่อให้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามหลักกฎหมายและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. เพื่อให้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน
5. เพื่อให้ตระหนักถึงการดำรงชีวิตที่ถูกต้องดีงามในฐานะศาสนิกชนและพลเมืองดี

2. มาตรฐานรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับศาสนาและหลักธรรมเพื่อการดำรงชีวิตที่ถูกต้องดีงาม
2. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักกฎหมายและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาตน
3. นำหลักศาสนา หลักธรรม หลักกฎหมาย และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เพื่อการเป็นพลเมืองดี

3. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับศาสนา หลักธรรม ศาสนพิธีของศาสนาที่ตนนับถือ การเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หน้าที่พลเมืองตามหลักกฎหมาย และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่อง พลเมืองซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน) คะแนน หากทำได้โดยใช้สถิติค่าร้อยละ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่อง พลเมือง เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบ

2.1.2 ศึกษาจุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ตามหลักสูตร

2.1.3 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบ จากเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เช่น การวัดผลการศึกษา ของ รศ.สมนึก ภัททิพยธนี. (2546:1-231) และเครื่องมือที่มีผู้สร้างไว้แล้ว

2.1.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้

2.1.5 กำหนดจำนวนข้อสอบที่ต้องการให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา

2.1.6 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อพิจารณาข้อทดสอบแต่ละข้อ วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและครอบคลุมเนื้อหาหรือไม่ วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC : Index of Item Objective Congruence) ตามวิธีการของ โรวินELLI (Rovinelli) และแฮมตัน (Hambleton) (สมนึก ภัททิพยธนี. 2546 : 218) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม

2.1.7 พิจารณาแบบทดสอบที่วัดครอบคลุมกับเนื้อหาตามชื่อเรื่องและข้อสอบข้อนั้น วัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ

2.1.8 นำแบบทดสอบที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้น (ปวช.1/9) 1/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนชคาราชดำเนิน ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 33 คน

2.1.9 วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ ดำเนินการวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบ การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล การพัฒนาผลการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของผู้เรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับ เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม ดังนี้

1. ชี้แจงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบกระบวนการกลุ่มพร้อมแจ้งวัตถุประสงค์
2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. สอนโดยวิธีการใช้แบบกระบวนการกลุ่ม วิชา หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของผู้เรียน เรื่องพลเมือง ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 4-6 คน และให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนด และสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม
4. ทำแบบทดสอบหลังเรียน หลังการใช้กิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อย
5. ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจจากการใช้กิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อย ในการจัดการเรียนการสอน วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่องพลเมือง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล
 - 1.1 นำแบบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมารวบรวมเพื่อสรุปผล
 - 1.2 นำแบบสอบถามที่คืนมาทั้งหมด มาแยกกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน
 - 1.3 นำแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ หากปรากฏว่าข้อมูลส่วนหนึ่งส่วนใดไม่ครบ หรือจงใจตอบข้อหนึ่งข้อใด หรือตอบอย่างไม่ตั้งใจ ถือว่าข้อมูลนั้นไม่สมบูรณ์ ให้คัดออก
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน นำมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยนำแบบทดสอบมาตรวจนับคะแนนหาค่าร้อยละ (%) และค่าเฉลี่ย (\bar{X})
 - 2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน นำมาใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ ข้อมูลหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) มาแปลความหมาย (บุญชุม ศิริสะอาด. 2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (%)

2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 98, 105)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาผลการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของผู้เรียนระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

% แทน ค่าร้อยละ

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง
2. วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลัง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาผลการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของผู้เรียนระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการเรียน ของนักเรียนที่เรียน วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักศึกษาาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่เรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม

ลำดับ	การประเมินผล (เต็ม 30 คะแนน)				การพัฒนาผลการเรียน	
	ก่อนเรียน	ร้อยละ(%)	หลังเรียน	ร้อยละ(%)	คะแนน	ร้อยละ(%)
1	11	33.33	22	73.33	11	36.67
2	9	30.00	21	70.00	12	40.00
3	10	33.33	19	63.33	9	30.00
4	14	46.67	25	83.33	11	36.67
5	12	40.00	23	76.67	11	36.67
6	13	43.33	22	73.33	9	30.00
7	11	36.67	25	83.33	14	46.67
8	10	33.33	23	76.67	13	43.33
9	9	30.00	18	60.00	9	30.00
10	10	33.33	25	83.33	15	50.00
11	13	43.33	23	76.67	10	33.33
12	11	36.67	25	83.33	14	46.67
13	11	36.67	25	83.33	14	46.67
14	10	33.33	25	83.33	15	50.00
15	13	43.33	23	76.67	10	33.33
16	14	46.67	27	90.00	13	43.33
17	11	36.67	25	83.33	14	46.67

18	10	33.33	23	76.67	13	43.33
19	12	40.00	27	90.00	15	50.00
20	11	36.67	25	83.33	14	46.67
21	10	33.33	20	66.67	10	33.34
22	15	50.00	27	90.00	12	40.00
23	13	43.33	25	83.33	12	40.00
24	12	40.00	20	66.67	8	26.67
25	11	36.67	23	76.67	12	40.00
26	10	33.33	20	66.67	10	33.33
27	8	26.67	22	73.33	14	46.67
28	15	50.00	25	83.33	10	33.33
29	13	43.33	24	80.00	11	36.67
30	12	40.00	20	66.67	8	26.67
31	7	23.33	20	66.67	13	43.33
32	13	43.33	23	76.67	10	33.33
33	12	40.00	25	83.33	13	43.33
รวม	380	38.40	802	81.00	422	42.63
\bar{X}	11.52		24.30		12.79	

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.30 คิดเป็นร้อยละ 81.00 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.52 คิดเป็นร้อยละ 38.40 ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเท่ากับ 12.79 คิดเป็นร้อยละ 42.63 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กานใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม สามารถส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม
ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้เรียนให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม	4.52	0.58	มากที่สุด
2. กระตุ้นผู้เรียนให้มีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.04	0.52	มาก
3. มีโอกาสอธิบายหรืออภิปรายเนื้อหาในกลุ่มทำให้เข้าใจมากขึ้น	4.59	0.64	มากที่สุด
4. เพื่อนในกลุ่มยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	3.53	0.61	มาก
5. มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเท่าเทียมกันในกลุ่ม	3.87	0.45	มาก
6. ได้ช่วยเพื่อนทุกคนในกลุ่มให้เข้าใจเนื้อหา	3.92	0.73	มาก
7. พึงพอใจและยอมรับการประเมินผลจากครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน	4.36	0.65	มาก
8. พึงพอใจในการจัดกลุ่มแบบคณะกรรมการ	3.86	0.64	มาก
9. พึงพอใจในบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบภายในกลุ่ม	4.08	0.52	มาก
เฉลี่ยรวม	4.09	0.59	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การใช้กิจกรรมอภิปรายกลุ่มวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า มีโอกาสอธิบายหรืออภิปรายเนื้อหาในกลุ่มทำให้เข้าใจมากขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.59 ผู้เรียนให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.52 พึงพอใจและยอมรับการประเมินผลจากครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

ผลการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม

สรุปผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการเรียน ของนักเรียนที่เรียน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม พบว่า นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.30 คิดเป็นร้อยละ 81.00 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.52 คิดเป็นร้อยละ 38.40 ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเท่ากับ 12.79 คิดเป็นร้อยละ 42.63 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม สามารถส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังการใช้กระบวนการกลุ่ม วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม พบว่า นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า มีโอกาสอธิบายหรืออภิปรายเนื้อหาในกลุ่มทำให้เข้าใจมากขึ้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.59 ผู้เรียนให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.52 พึงพอใจและยอมรับการประเมินผลจากครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.30 คิดเป็นร้อยละ 81.00 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.52 คิดเป็นร้อยละ 38.40 ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเท่ากับ 12.79 คิดเป็นร้อยละ 42.63 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่มสามารถส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น และจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังการใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่ม วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม พบว่า มีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่มวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจ ด้านมีโอกาสอธิบายหรืออภิปรายเนื้อหาในกลุ่มทำให้เข้าใจมากขึ้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.59 ด้านผู้เรียนให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.52 ด้านพึงพอใจและยอมรับการประเมินผลจากครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ประกอบ อัจฉรินทร์ (2550) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา

ชีววิทยา จากการสอนแบบใช้กิจกรรมอภิปรายกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มควบคุมที่เรียนกับครู กับกลุ่มทดลองที่เรียนกับบทเรียนปกติ กลุ่มละ 35 คน ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มที่เรียนแบบใช้กิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนบทเรียนปกติ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำวิจัยเพื่อศึกษาผลการสอนที่ใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่มจากวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ในวิชาอื่น ๆ บ้างให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการวิจัยด้วยการสอนแบบกิจกรรมกระบวนการกลุ่มจากวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม โดยใช้สื่อการสอนอื่น ๆ ที่หลากหลายมากขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจการเรียนมากยิ่งขึ้น

3. ในรายวิชาต่าง ๆ ควรใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย สื่อที่มีความทันสมัยและมีความหลากหลายเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้และเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีความพึงพอใจของผู้เรียนด้วย

ผลกระทบที่เกิดขึ้น

1. ผลกระทบที่เกิดจากการทำงานวิจัยฝึกให้นักเรียนตระหนักรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง มีจิตดีสำนึกที่ดีก็จะทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพที่ดี พอนักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ดี สามารถนำผลที่นักเรียนปฏิบัติใช้ในการเรียนวิชาอื่น ๆ ได้ อย่างดีอีกด้วย

บรรณานุกรม

ประกอบ อัจฉรินทร์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา โดยการสอนแบบใช้กิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คู่มือการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานการศึกษา : การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ :กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2550.

อำนวยการ โดย ศษชัชศรี, ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์, พันธุ์ทิพา เลิศหลาบบุญ, สุจิตรา ศรีนวล และจำเริญ โห้ทัย. คู่มือการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานการศึกษา : การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ :กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2543.

สุดใจ เกตุเดชา. การพัฒนาทักษะการคิดและการแก้ปัญหา โดยการสอนแบบโครงการที่เน้นกระบวนการ กลุ่มสัมพันธ์ ในการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพเชิงการค้า วิชา ดินและความอุดมสมบูรณ์ของดิน ระดับชั้นปวส. 1/1 ภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2547. เพชรบูรณ์ : วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบูรณ์ สถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 5 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2547

